

Bomen vellen, zeisen, trimmen met één machine

Polman & Bijsterveldt zijn terug! Dit keer met de bosmaaier!

In de laatste uitgave van Greenkeeper vond u een artikel over het gebruik van de kettingzaag op een golfbaan. In deze uitgave willen we dit nog eens dunnetjes overdoen met de bosmaaier in de hoofdrol, want zeker in de zomer zijn bosmaaiers, motorzeisen of trimmers veel gebruikte werktuigen. Ook dit keer wordt het verhaal opgetekend uit de mond van Jan Polman van IPC De Groene Ruimte en Hugo van Bijsterveldt van Husqvarna.

interview

Auteur: Hein van Iersel

Oorspronkelijk gebruik

Oorspronkelijk is een bosmaaier ontwikkeld als een machine die je in het bos gebruikt om relatief dunne boompjes en struiken te vellen. Een echte kettingzaag was in zo'n situatie onhandig en daarom werd de bosmaaier ontwikkeld waarmee je kon zagen zonder te bukken. Pas later werden voor deze machine nieuwe toepassingen ontwikkeld zoals het maaien van gras op kleine en moeilijk te bereiken plekjes.

Stap 1: De juiste machine

De eerste stap die je moet zetten als je met een bosmaaier gaat werken is bekijken waar je de machine voor nodig hebt, want er zijn in uitvoering, vermogen en gewicht nogal wat verschillen tussen de oorspronkelijke bosmaaier, een motorzeis of een trimmer.

Vaak zit er in gewicht, vermogen en draaggewicht een wereld van verschil tussen de verschillende machines. En in de showroom bij de dealer lijkt die twee kilo verschil in gewicht misschien niet veel, maar als je er de hele dag mee

mag werken tikt het behoorlijk aan.

Naast zwaarder in gewicht en vermogen is een bosmaaier voor gebruik in het bos meestal uitgerust met een rechte stuurboom, een kortere maaiboom en een schuiner liggend maaiblad. Dit verschil komt vooral omdat je in het bos meer stootsgewijs bomen afzaagt. Bij het maaien van gras werk je veel als een ouderwetse zeis waarbij je gras ook op wiersen probeert te leggen. Bij de keus van machine geldt overigens wel dat het een het ander niet uitsluit. Met een bosmachine kun je goed maaien en andersom.

Naast een bosmaaier voor in het bos en de motorzeis voor het maaien van gras en ruigtes worden er ook trimmers aangeboden op de professionele markt. Dat zijn meestal machines die je zonder draagstel gebruikt en die voorzien zijn van een loupe-handle.

Dit zijn ideale machines die je op een grote maaier mee kunt nemen om snel even dat plekje rondom een boom weg te maaien. Oké, je hebt jouw ideale machine geselecteerd.

Realiseer je nu alleen nog dat een bosmaaier altijd een relatief zware machine is die een hoop trillingen veroorzaakt. En ook al is de huidige generatie machines absoluut niet vergelijkbaar met de eerste types. Het is nog steeds geen pretje om de hele dag met zo'n machine op je rug te lopen. De machines en je rug zijn daar overigens ook niet voor bedoeld.

Nadeel van de trimmer is het relatief hoge geluidsoverlast. Eventueel kan dit iets verminderd worden door speciale trimmerdraad die de wervelingen rond de draad vermindert. Wat veel mensen zich niet realiseren is het feit dat een trimmer veel meer vermogen kost dan

Het nadeel is de onmogelijkheid om het blad te slijpen of aan te zetten.

Slagmes

Een slagmes gebruik je meestal in ruigtes en zware onkruiden en heeft doorgaans drie of vier tanden. Of het mes goed geslepen is, maakt in de praktijk niet zoveel uit. De tip van het mes heeft bij volledig toerental een snelheid van soms wel 300 km/uur. Toch is het verstandig om het slijpvlak zo frequent mogelijk even aan te zetten met een platte vijf. Dit voorkomt dat je na verloop van tijd naar de haakse slijper moet grijpen. In principe geldt hiervoor dat slijpen met een haakse slijper onbalans in het mes en dus trillen veroorzaakt. Een variatie op het slagmes is het zogenaamde shreddermes. Dit is een mes met omgebogen punten dat werkt als een soort klepelmaaier voor bijvoorbeeld bramen en klimop.

een slagmes. Soms kan dit wel 1500 toeren schelen bij vol vermogen. Een speciale tip is om na een seizoen de te gebruiken trimmerdraad even in het water te gooien. Kunststof kan bijna 10 tot 15% water opnemen en wordt daarmee wat sterker. De maaikop met kunststof mesjes is niet erg populair onder Nederlandse gebruikers. Dat is niet altijd terecht omdat deze specifieke kop een beter maaibeeld geeft dan een trimkop. En zolang je maar zorgt dat je op volle toeren blijft blijven de kunststof mesjes ook relatief sterk.

Aan de onderkant van de professionele markt experimenteren de grote merken ook nog met 4-takt motoren en hoewel deze machines zeker voordelen hebben op het gebied van geluid en uitstoot, kun je in het algemeen zeggen dat 4-takt minder vermogen realiseert bij hetzelfde gewicht machine en daarom niet snel geselecteerd worden door professionals.

Stap 2: het garnituur

De tweede stap is al veel makkelijker dan de machinekeuze, namelijk de stap voor het garnituur. In het algemeen kun je vijf soorten garnituur onderscheiden; Het zaagblad, het slagmes, het grasmes, de draadkop en de maaikop met kunststof mesjes.

Zaagblad

We onderscheiden twee typen zaagblad om struiken kleine boompjes te rooien in het bos. Het eerste blad heeft globaal dezelfde betanding als een kettingzaag en het Widia zaagblad. Dit Widia zaagblad heeft als voordeel dat het extra lang scherp blijft.

Grasblad

Het grasblad is een dunne uitvoering van het slagmes. Hierdoor snijdt het beter door het materiaal heen en kun je gras net als bij een ouderwetse zeis op wiersen leggen.

Trimmerdraad

De trimmerdraad is op de golfbaan waarschijnlijk het meest populaire garnituur en dat komt vooral door de geringe schade die het toebrengt aan objecten als paaltjes of bomen. Realiseer je hierbij dat ook één boom slechts een beperkte tolerantie heeft tegen de draadkop.

Stap 3 Vermogen bepalen

Over het vermogen van een machine kun je heel kort zijn. Probeer een machine met het vermogen dat past bij jouw werk. Hierbij geldt hoe minder vermogen hoe lichter in gewicht en dus beter voor je rug. Als je bij de dealer in de showroom staat zal het je niet opvallen hoe zwaar een machine is, dat merk je pas als je er een dag mee werkt.

Stap 4 Draagstel

Het meest gebruikelijke draagstel voor een bosmaaier brengt het totale gewicht over op de schouders. Belangrijk daarbij is dat het gewicht over beide schouders gelijk verdeeld is. Dat kun je realiseren in drie etappes. Je start met het plaatsen van het borstkoppel op het midden van

Stap 5 P.B.M.

Persoonlijke beschermingsmiddelen zijn extra belangrijk bij het werken met een bosmaaier. De belangrijkste ingrediënten zijn een goede beschermende broek, handschoenen, gehoorbescherming en gelaatsbescherming. Soms wordt wel eens gezegd dat je een motorkettingzaag-

Stap 6 Onderhoud

Op het gebied van de machine is het onderhoud van een bosmaaier niet veel anders dan van een motorkettingzaag. De specifieke zaken betreffen het slijpen van het zaagblad of slagmes. Frequent slijpen voorkomt dat je te rade moet gaan bij de haakse slijper. Controleer tijdens je onderhoudsroutine ook even het zaag-garnituur en de beschermkap op breuk en zorg dat de juiste combinatie garnituur en beschermkap op de machine zit.

Een belangrijk punt van onderhoud zijn de diverse smeerpunten en vooral de smeerpunten in de maaikop. Bij de onderhoudsbeurt hoort in ieder geval het reinigen van het luchtfilter.

Jan Polman (IPC De Groene Ruimte)
en Hugo van Bijsterveldt (Husqvarna) (rechts)

je borst. Daarna plaats je de oppikhaak. Meestal op een handlengte van de heup. Tenslotte verdeel je het gewicht over beide schouders. Dat doe je voornamelijk door het aantrekken of vieren van de lenderiem. De moderne draagstellen verdelen het gewicht van de machine over het hele lichaam door middel van een grote rugplaat en een lendeband. Een derde type draagstel zijn de zogenaamde rugzakmodellen die vooral gebruikt worden door kleinere mensen, mensen met rugproblemen en vrouwen.

broek zou kunnen gebruiken voor werken met de bosmaaier. Op het gebied van bescherming is een dergelijke broek ruim voldoende. Maar het draagcomfort is natuurlijk verre van ideaal en een dergelijke broek is verder ook veel duurder dan een bosmaaierbroek die slechts bescherming hoeft tot aan de knie. Over gelaatsbescherming is nog te zeggen dat een gazen masker niet voldoet omdat kleine deeltjes hier zo doorheen kunnen schieten.